

Sygn. akt III Ca 84/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2022 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko J. P.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 3 grudnia 2020 r., sygn. akt I C 1034/20

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej 1.800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 84/21

UZASADNIENIE

Powód M. K. (1) domagał się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że pozwana J. P. obowiązana jest zapłacić powodowi kwotę 14702,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 stycznia 2020r. oraz zasądzenia od pozwanej na powoda kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie pozwu wskazał, iż powód wraz z pozwaną w dniu 8 stycznia 2014r. nabyli nieruchomości położoną w R. przy ulicy (...), w którym wspólnie zamieszkiwali. W tym czasie powód w pełni pokrywał koszty czynszu oraz opłat za media w łącznej wysokości 29.405,77 zł (za okres od listopada 2016r. do sierpnia 2019r.). Podniósł, że pozwana była zobowiązana do ponoszenia połowy kosztów utrzymania wspólnego mieszkania, w związku z czym powinna zwrócić powodowi tytułem poniesionych opłat za mieszkanie kwotę 14.702,89 zł. Wskazał, iż pozwana początkowo ponosiła połowę kosztów utrzymania wspólnego mieszkania, lecz od 15 listopada 2016r. zaprzestała ich uiszczania. Powód podniósł, iż współwłaściciele nieruchomości są zobowiązani w stosunku do wielkości udziałów ponosić wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną. Ponadto doszło do bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej. Powód wezwał pozwaną do zapłaty, lecz należność nie została uregulowana.

Nakazem zapłaty z dnia 10 lutego 2020r. wydanym w postępowaniu upominawczym Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Od ww. orzeczenia pozwana J. P. wniosła sprzeciw w ustawowym terminie, w którym domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana przyznała, iż strony wspólnie zakupiły nieruchomość opisaną w pozwie. W początkowym okresie wspólnego zamieszkiwania pozwana pokrywała część opłat czynszowych, jednak wobec pokrywania przez pozwaną całości kosztów utrzymania wspólnego dziecka, po pewnym czasie strony umówiły się, że będą dzielić się kosztami w ten sposób, że powód będzie ponosił koszty utrzymania mieszkania, a pozwana będzie ponosiła koszty utrzymania małoletniego. Powyższe było zasadne w związku z faktem, że dochody powoda były znacznie wyższe od dochodów pozwanej. Podniosła, że skoro pomiędzy stronami istniało porozumienie dotyczące wspólnego ponoszenia przez nie wydatków związanych ze wspólnym utrzymaniem, to nie można uznać, że doszło do przysporzenia na rzecz pozwanej bez podstawy prawnej. Powód również uzyskał korzyść, gdyż nie ponosił kosztów utrzymania małoletniego dziecka. Podniosła, iż przez okres wspólnego zamieszkiwania powód nie oponował przeciwko pokrywaniu kosztów utrzymania mieszkania i nie żądał od pozwanej zwrotu połowy tych kosztów. Przez cały okres trwania konkubinatu godził się na przyjęty model związku i ustalenia dotyczące rozłożenia kosztów utrzymania. Dopiero orzeczenie o alimentach na małoletnie dziecko, spowodowało reakcję w postaci przedmiotowego powództwa. Nawet gdyby uznać hipotetycznie, że doszło do bezpodstawnego wzbogacenia, to korzyść została zużyta i brak jest podstaw do uznania, że pozwana powinna się liczyć z obowiązkiem zwrotu kosztów.

Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej wyrokiem z dnia 3 grudnia 2020r. oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3.617 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że powód i pozwana poznali się we wrześniu 2012r. Na początku 2013r. pozwana zamieszkała u powoda, po czym dnia 8 stycznia 2014r. powód i pozwana kupili w udziałach po 1/2 części nieruchomości położoną w R. przy ulicy (...), zapisaną w księdze wieczystej Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej pod oznaczeniem (...) za ceny po 75 000 zł, a razem za cenę 150 000 zł. Strony postępowania zamieszkały wspólnie w wyżej wymienionym lokalu wkrótce po jego zakupie. Początkowo w okresie wspólnego zamieszkiwania strony postępowania ponosiły koszty utrzymania mieszkania położonego w R. przy ulicy (...) oraz mediów po połowie. W dniu (...) urodził się syn powoda i pozwanej M. K. (2). Po narodzinach dziecka, to pozwana ponosiła koszty utrzymania dziecka w przeważającej większości. Pozwana nie była w stanie ponosić połowy kosztów utrzymania mieszkania oraz kosztów utrzymania małoletniego syna, dlatego też w 2016r. matka pozwanej zaproponowała, że to ona będzie płacić połowę opłat za mieszkanie, na co powód nie wyraził zgody. Ostatecznie strony umówiły się, iż koszty utrzymania mieszkania będzie ponosić powód, natomiast koszty utrzymania małoletniego M. K. (2) będzie ponosić pozwana. W okresie od listopada 2016r. do sierpnia 2019r. powód ponosił koszty utrzymania mieszkania położonego w R. przy ulicy (...). Uiszczał opłaty na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej (...) położonej przy ulicy (...) oraz na rzecz dostawców energii elektrycznej, gazu oraz usług telekomunikacyjnych. Powód nie żądał od pozwanej, żeby ponosiła połowę opłat za mieszkanie. Pozwana ponosiła zaś koszty utrzymania małoletniego M. K. (2). Powód również partycypował w kosztach utrzymania małoletniego syna, między innymi zabierając go na wczasy, z tym że pieniądze na wczasy w Turcji, na których pozwany był tylko z małoletnim M. i swoimi dziećmi z poprzedniego związku pochodziły z prezentu dla małoletniego M. z okazji chrztu i pierwszych urodzin. W tym okresie pozwana otrzymywała wynagrodzenie za pracę w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, podczas gdy pozwany otrzymywał emeryturę górniczą, a począwszy od listopada 2017r. podjął dodatkowe zajęcie zarobkowe. W lipcu 2019r. pozwana wraz z synem wyprowadzili się z mieszkania położonego w R. przy ulicy (...), a wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2019r. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej zasądził od M. K. (1) na rzecz małoletniego M. K. (2) alimenty w kwocie po 800 zł miesięcznie, począwszy od 1 sierpnia 2019r.

Powód wykupił udział pozwanej w mieszkaniu położonym w R. przy ulicy (...) w lipcu 2020r. Pomiędzy stronami nigdy nie toczyło się postępowanie o zniesienie współwłasności.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy stwierdził, że bezsporne było, że strony pozostawały w nieformalnym związku (konkubinacie) do 2019r. Sąd wskazał, że konkubinaty jest prawnie nieuregulowaną trwałą wspólnotą życiową mężczyzny i kobiety, której cechą charakterystyczną jest między innymi wspólne prowadzenie

gospodarstwa domowego. Z uwagi na fakt, że przepisy nie regulują kwestii majątkowych związanych z konkubinatem, sąd stwierdził, że rzeczy nabyte w czasie trwania nieformalnego związku nie stają się automatycznie przedmiotami objętymi współwłasnością, przy czym dzieje się tak tylko wówczas, gdy oboje konkubenci mają wspólną wolę nabycia określonego przedmiotu na współwłasność.

Sąd uznał, że taka sytuacja miała miejsce w okolicznościach niniejszego przypadku. 8 stycznia 2014r. powód i pozwana kupili w udziałach po 1/2 części nieruchomości położoną w R. przy ulicy (...), zapisaną w księdze wieczystej Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej pod oznaczeniem (...).

Następnie Sąd wskazał, że do rozliczenia konkubinatu nie można stosować ani wprost ani przez analogię, przepisów z zakresu małżeńskich stosunków majątkowych oraz, że w prawie brak jest uniwersalnej podstawy rozliczeń konkubinatu, w związku czym należy stosować unormowania prawa cywilnego do indywidualnie ustalonego stanu faktycznego. W toku postępowania o rozliczenie konkubinatu, koniecznym jest wykazanie, że ukształtowane przez konkubentów więzi majątkowe stanowią uzasadnioną podstawę do dokonania rozliczeń między konkubentami, a przyjęcie prawnej podstawy rozliczenia jest uzależnione od konkretnego stanu faktycznego istniejącego w trakcie trwania związku. Sąd nadto wskazał, że skoro konkubinaty jest instytucją prawnie indyferentną, to możliwe jest regulowanie określonych kwestii majątkowych pomiędzy konkubentami w dowolny sposób - także w drodze czynności prawnych, w tym umów, podkreślając, że przysporzenia takiego mogą mieć charakter odpłatny lub nieodpłatny, jak również powstanie współwłasności może dotyczyć tylko określonych składników majątkowych.

Następnie Sąd wskazał, że rozliczenia mogą przybierać postać rozliczeń wyrównawczych, związanych z przyczynieniem się przez jednego z konkubentów do powiększenia majątku drugiego z nich. Jeżeli wspólna aktywność konkubentów, ze względu na brak wymaganych przez prawo przesłanek, nie doprowadziła do wspólności określonych przedmiotów majątkowych, wzajemne rozliczenia mogą być dokonane na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, o rozliczeniu nakładów i wydatków na cudzą rzecz.

Mając na względzie powyższe, Sąd stwierdził, że w ustalonym stanie faktycznym strony postępowania początkowo ustaliły, że koszty utrzymania mieszkania będą ponosić po połowie. W związku z koniecznością ponoszenia rosnących kosztów utrzymania wspólnego dziecka stron, w listopadzie 2016r. strony umówiły się, że koszty utrzymania mieszkania będzie ponosić powód, natomiast koszty utrzymania małoletniego M. K. (2) będzie ponosić pozwana. Sąd uznał, że umowa ta miała charakter wiążący i była ważna. Z tych względów sąd uznał, że skoro strony pozostawały w nieformalnym związku do lipca 2019r., to powód nie może skutecznie domagać się od pozwanej zwrotu połowy kosztów utrzymania mieszkania oraz mediów za okres od listopada 2016r. roku aż do lipca 2019r. albowiem jest to sprzeczne z łączącą strony umową. W tych okolicznościach Sądu uznał, że powód, jako współwłaściciel nieruchomości, mógłby skutecznie domagać się zwrotu połowy kosztów utrzymania mieszkania począwszy od sierpnia 2019 roku, w sytuacji gdyby przedstawił dowód uiszczenia opłaty eksploatacyjnej na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej (...) położonej przy ulicy (...) za miesiąc sierpień 2019r. Strona powodowa nie dołączyła jednak do akt sprawy takich potwierdzeń przelewów, w związku z czym sąd uznał, że zgodnie z art. 6 k.c. nie wykazał swojego żądania.

Sąd I instancji stwierdził także niezasadność obciążenia pozwanej opłatami za media za sierpień 2019r. albowiem pozwana w tym okresie nie zamieszkiwała już w przedmiotowym lokalu, a zatem nie korzystała też z mediów.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniósł powód.

Zarzucał naruszenie przepisów postępowania, a to:

1) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powód nie wykazał, by strony miały ponosić po połowie wydatki i koszty utrzymania mieszkania nieprzerwanie aż do lipca 2019 r., a tym samym nie wykazał, że pozwana została bezpodstawnie wzbogacona.

2) art. 233 §1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy we wzajemnym związku, co doprowadziło Sąd I instancji do odmowy dania wiary twierdzeniom powoda, a w całości uwzględnienia wersji prezentowanej przez pozwaną, która nie koresponduje z pozostałymi zgromadzonymi w sprawie dowodami, w tym dowodem z zeznań świadka M. K. (3), E. K. i I. S..

3) art. 233 §1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy we wzajemnym związku, co doprowadziło Sąd I instancji do błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku i mających wpływ na jego treść, polegającą na uznaniu, że powód partycypował w kosztach utrzymania małoletniego M. K. (2) poprzez zorganizowanie wakacji za pieniądze pochodzące z chrztu i roczku małoletniego, w sytuacji gdy powód zaspokajał również bieżące potrzeby syna kupując żywność, odzież, zabawki, przybory dla dziecka czy organizując rozrywkę, a także płacąc za zajęcia w (...) co potwierdzają zeznania świadków M. K. (3), I. S. oraz przedłożone przez powoda rachunki i potwierdzenia przelewów.

4) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie ustaleń sprzecznych z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, a ponadto naruszających zasady logicznego rozumowania i zasady doświadczenia życiowego, w zakresie w jakim Sąd uznał, że: a) strony zawarły ustną umowę, na podstawie której koszty utrzymania mieszkania miał ponosić powód natomiast koszty utrzymania małoletniego syna miała ponosić pozwana, w sytuacji gdy umowa taka byłaby oczywiście niekorzystna dla pozwanej, albowiem koszty utrzymania dziecka przewyższały koszty związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnej, b) strony umówiły się, że pozwana będzie ponosiła wyłącznie koszty utrzymania małoletniego dziecka stron, podczas gdy zeznania świadka E. K. potwierdzają fakt, że pozwana zobowiązana była do zapłaty połowy kosztów utrzymania mieszkania, co za pozwaną chciała realizować jej matka, c) zeznania świadka I. S. są nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy, w sytuacji gdy fakt posiadania wiedzy o faktach od powoda nie może dyskwalifikować zeznań świadka, zwłaszcza że świadek E. K. również o okolicznościach, o których zeznawała, wiedziała od pozwanej.

Nadto zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1) art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powód nie udowodnił faktów, z których wywodzi skutki prawne w sytuacji, gdy przedstawił potwierdzenia przelewów oraz inne rachunki wskazujące na ponoszenie kosztów związanych z utrzymaniem małoletniego syna, jak również wydatków ponoszonych na ogólnospożywcze zakupy dla pozwanej i małoletniego syna, co jednoznacznie świadczy o tym, że strony nie zawarły umowy w zakresie wzajemnych rozliczeń o treści ustalonej przez Sąd;

2) art. 207 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że pozwana jako współwłaścicielka mieszkania nie jest zobowiązana do ponoszenia wydatków i ciężarów związanych z rzeczą wspólną w stosunku do wielkości przysługujących jej udziałów;

3) art. 405 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy pozwana bez podstawy prawnej uzyskała korzyść majątkową kosztem powoda z uwagi na nieponoszenie połowy wydatków i ciężarów związanych z nieruchomością, w której posiadała udział wynoszący 1/2 prawa własności w okresie od listopada 2016r. do sierpnia 2019r.;

4) art. 65 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że w 2016r. strony zawarły ustną umowę, zgodnie z którą koszty utrzymania mieszkania miał ponosić powód, natomiast koszty utrzymania małoletniego syna miała ponosić pozwana, w sytuacji gdy w okolicznościach sprawy nie można mówić o zawarciu umowy i zgodnym zamiarze stron.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 14.702,89 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 4 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za I i II instancję, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Rudzie Śląskiej do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania w II instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenie powoda przyjmując jako podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne.

Ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Odnosząc się do podniesionych w apelacji zarzutów, w pierwszej kolejności należało odnieść się do podniesionych zarzutów naruszenia prawa procesowego. Wskazać zatem należy, że przewidziane w art. 233 k.p.c., ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 sierpnia 2012r. III AUa 620/12). Stawiając zatem zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Z tych względów za niewystarczające należy uznać przekonanie strony o innej niż przyjęta przez Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i o ich odmiennej ocenie niż ocena dokonana przez Sąd (por. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 1 marca 2012r. I ACa 111/12; z dnia 3 lutego 2012r., I ACa 1407/11). Jeżeli zatem Sąd, ze zgromadzonego materiału dowodowego, wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, co ma miejsce w niniejszej sprawie, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak: Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 8 lutego 2012r. (I ACa 1404/11), z dnia 14 marca 2012r. (I ACa 160/12), z dnia 29 lutego 2012r. (I ACa 99/12); a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 maja 2012r. VI ACa 31/12).

Nie można również pominąć, iż same, nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r., I UK 347/11).

Powód tymczasem w apelacji nie wskazuje uchybienia przez Sąd I instancji regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Podnoszone przez niego zarzuty dotyczą de facto braku stwierdzenia podstaw do uwzględnienia powództwa, co jest ściśle związane z postawionymi, w dalszej części apelacji, zarzutami naruszenia prawa materialnego.

Art. 6 k.c., którego naruszenie powód zarzucił naruszenie nakłada na stronę ciężar udowodnienia faktów, z których wywodzi ona skutki prawne. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 listopada 2007r., (II CSK 293/07, Legalis nr 162518), ciężar udowodnienia faktu należy rozumieć z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu.

Zaoferowany przez pozwanego materiał dowodowy, nie mógł stanowić podstawy od uwzględnienia powództwa w poczynionych niewadliwych ustaleniach faktycznych. Jak bowiem wynika z ustalonego stanu faktycznego, strony niniejszego postępowania łączył związek konkubencki, natomiast żądanie dotyczyło zwrotu połowy kosztów

utrzymania, co do którego istniała pomiędzy stronami współwłasność a okresie objętym pozwem. Nadto należy wskazać, że roszczenie powoda wyrażało się połową kosztów utrzymania mieszkania, które w okresie od listopada 2016r. do sierpnia 2019r., przy czym związek konkubencki stron postępowania zakończył się w lipcu 2019r.

W tym miejscu należy wskazać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa pogląd, iż właściwą podstawą prawną do dokonania rozliczeń między konkubentami, są przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, chyba, że szczególne okoliczności sprawy wskazują na istnienie innej podstawy prawnej tych rozliczeń (porównaj: m.in. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1966r., III PZP 28/66, OSNCP 1967, nr 1, poz. 1, z dnia 30 stycznia 1970 r., III CZP 62/69, z dnia 27 czerwca 1996r., III CZP 70/96, OSNC 1996, nr 11, poz. 145 oraz wyroki Sadu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1974r., III CRN 132/74, z dnia 16 maja 2000 r., V CKN 32/00, OSNC 2000, nr 12, poz. 222, z dnia 6 grudnia 2007 r., IV CSK 301/07, OSNC 2009, nr 2, poz. 29).

Powód stwierdził, że Sąd I instancji de facto nie zastosował się do przyjmowanej w orzecznictwie podstawy prawnej dochodzonego roszczenia. Niemniej jednak Sąd I instancji wskazał podstawy nie tyle do niezastosowania takiej ewentualnej kwalifikacji, ale jakie względy uniemożliwiały zasądzenie na rzecz powoda jakiegokolwiek kwoty dochodzonej pozwem. Sąd I instancji zwrócił uwagę na zawarcie ustnej (nieformalnej) umowy pomiędzy stronami na podstawie której powód miał pokrywać koszty utrzymania wspólnej nieruchomości, natomiast pozwana koszty utrzymania małoletniego syna stron.

Ze względu na podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 65 § 2 k.c., kwestionujący poczynienie ww. ustaleń, skarżąc zatem należy, że zgodnie z art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać jaki był zgodny zamiar strony i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Ponadto art. 65 § 1 k.c. stanowi, że oświadczenia woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostało złożone, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Oceny tej dokonuje Sąd według własnego przekonania powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się z dowodami, a kryteriami tymi, jak wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 10 grudnia 2018r. (I AGa 203/18, Legalis nr 2180929) są: zgodność wniosków sądu z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oraz komplementarność (spójność) argumentacji, (polegającą na wyprowadzaniu poprawnych wniosków z całokształtu materiału procesowego).

W ocenie Sądu Okręgowego kryteria te zostały dochowane, gdyż wobec zmiany sytuacji życiowej stron tego postępowania, podniesioną przez pozwaną okoliczność zmiany treści umowy (zakresu obowiązków związanych z utrzymaniem wspólnego mieszkania) należy uznać za wiarygodną. Nie było zatem podstaw do stwierdzenia, że Sąd I instancji dopuścił się naruszenia ww. normy prawnej, jak również art. 207 k.c., gdyż zwrócić należy uwagę, że przepis ten ma charakter dyspozytywny, co nie wyklucza odmiennego uregulowania kwestii ponoszenia kosztów utrzymania rzeczy wspólnej.

Niezależnie od tego co wskazano powyżej, Sąd Okręgowy zwraca przy tym uwagę, na tezę wskazaną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 stycznia 2017r. (V CSK 198/16), w którym stwierdził, że „konkubent będący dysponentem mieszkania, nie będzie mógł w typowych przypadkach skutecznie dochodzić od swojego byłego partnera zwrotu korzyści majątkowej odniesionej z tytułu używania mieszkania w czasie trwania konkubinatu, przez ten czas był bowiem osiągnięty cel tego świadczenia, a mieszkanie zaspakajało potrzeby obojga konkubentów. Udostępnianie mieszkania partnerowi z faktycznego związku jest świadczeniem służącym zaspokajaniu zwykłych potrzeb wspólnoty konkubenckiej. W konsekwencji tego rodzaju żądanie mogłoby dotyczyć jedynie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie po ustaniu konkubinatu.” Pomimo, że w ustalonym stanie faktycznym nie występuje podobny stan faktyczny albowiem powód i pozwana są współwłaścicielami tego mieszkania, to jednak ww. kierunek wykładni sposobu dokonywania rozliczeń po ustaniu związku konkubenckiego daje podstawy do uznania, że wydatków ponoszonych (przez obie zresztą strony – choć w nierównych udziałach) na zaspokajanie bieżących potrzeb konkubinatu (mieszkanie, wyżywienie, wspólne wakacje) w okresie trwania ich związku nie sposób uznać za świadczenia spełniane na rzecz drugiego konkubenta bez podstawy prawnej. Celem tych świadczeń było bowiem zaspokajanie zwykłych potrzeb związku konkubenckiego i cel ten został osiągnięty, był osiągany w każdym kolejnym okresie trwania ich związku. Wobec tego świadczenia powódki w tym zakresie nie mogą być uznane za prowadzące

do bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego. (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 września 2019r., I ACa 423/18, Legalis nr 2244102).

Sąd Okręgowy dzielając w pełni ten kierunek wykładni rozliczeń po zakończeniu konkubinatu stwierdził, że wobec faktu, że powód domagał się zwrotu kosztów czynszu oraz opłat za media z tytułu użytkowania wspólnej nieruchomości w okresie trwania konkubinatu, roszczenie jego nie mogło zostać uwzględnione za ten okres albowiem celem tych świadczeń było zaspokajanie zwykłych potrzeb związku konkubenckiego oraz małoletniego syna stron tego związku. Nadto roszczenie to jest dodatkowe bezzasadne z przyczyn określonych przez Sąd Rejonowy, tj. istnienia umowy która uregulowała sposób partycypowania w kosztach utrzymania nieruchomości wspólnej oraz kosztach utrzymania małoletniego syna stron.

Wskazane powyżej przesłanki czyniły bezzasadnym roszczenie powoda za okres trwania związku konkubenckiego, tj. w okresie od listopada 2016r. do lipca 2019r., kiedy to ten związek trwał, jak również za okres po jego ustaniu, tj. za sierpień 2019r., aczkolwiek w tym zakresie z tego względu, że poniesienie takich kosztów, jak zasadnie ocenił Sąd I instancji, powód nie wykazał, do czego był zobowiązany w świetle, przywołanych w apelacji, art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.

Z przyczyn wskazanych powyżej apelacja powoda podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a to wobec wygrania tego postępowania w całości przez pozwaną.

Na zasądzone koszty składają się koszty zastępstwa procesowego ustalonego zgodnie z § 2 pkt 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800 ze zmianami).

SSO Andrzej Dyrda